

Aa Grundejer- og Beboer Forenings

Aa Vision 2030

Projekt Beskrivelse

***Udvikling af Aa og omegnen til et rekreativt
naturområde med bæredygtig tourism***

Aa Strand, 2021

Inholdsbetegnelse

1. Indledning og Udgangspunktet.....	1
2. Beskrivelse af projektets 4 søjler.....	3
2.1 Tilgængeliggørelse af hav & vand.....	4
2.2 Den grønne omstilling.....	6
2.3 Naturoplevelser & Klimasikring.....	7
2.4 Overnatning & mødested.....	8
3. Projektets social-økonomisk effekt.....	10
Referencer og informationskilder.....	10

1. Indledning og Udgangspunktet

Aa krog bugt og "Feddet" [1,2] er et helårs rekreativt naturområde på sydvest Fyn. Selv om man umiddelbart forbinder strand, vand og sommer med området, så benyttes området flitigt hele året af naturelskere med flere. En gå eller løbe tur langs "Feddet" i næsten ren havluft er noget af det bedste man kan gøre for sit helbred i den del af året, hvor man ellers mest er indendøre. Det så man ikke mindst i foråret, efterår og vintered 2020 under COVID-19 restriktionerne, hvor der var ekstraordinært mange besøgende som nød godt af området. Løbere, fiskere og kajakroere dyrker deres sport i området hele året. Ryttere og mountain bikere ser man ofte. Også hunde kan få frit løb på Feddet [3].

Aa grundejer og beboer forening består af en blanding af helårsbeboere og sommerhusejere. Foreningens formål er primært at bevare og sikre området herunder "Feddet" i samarbejde med Naturstyrelsen. Således arrangerer foreningen årlig indsamling af affald, som typisk blæser op på feddet i vinterhalvåret med vestenvinden fra Aa krog bugt.

Flere af foreningens medlemmer har boet i Aa i årtier, mens der i de sidste 2 år observeret en tendens til et generations skifte. Det er også muligt, at COVID-19 pandemien vil videre bidrage til at der er flere af den yngre generation (25-50 alderen) som flytter til Aa og omegnen. Desuden oplever beboerne, at klima forandringer i stigende grad påvirker tourismen i området. Der kommer flere mennesker som søger efter naturoplevelser, ro og stilhed end tidligere.

Naturområde "Feddet"

Aa krog bugt og Aa [5] hører til Assens Kommune og er i den vestlige del af den Sydfynske Øhav. "Feddet", er et hedeareal bag ved standen. Det har en lang historie og stor lokal betydning som åbent besøgsområde med badestrand. Området opfattes som natur reservat til fugle, smådyr og typiske hede planter [1]. Desuden er hele bugten samt Helnæs bugt et international kendt og populært lystfisker område. Det er medvirkende til at havørred lystfisker centeret "Danmark Fishing Lodge" er flyttet til Aa og genåbner i Aa i foråret 2021 [6]. Derfra tilbydes havørredfisketure, kurser og vejledning for lystfiskere. Der er gode muligheder for vandre- og cykelture i hele området, hvor landskab, natur og

kulturhistoriske værdier kan opleves på egen hånd. Det er tilladt at ride på de fleste veje fra Oktober til April.

Figur 1: Forstrørrelse af oversigtskort af Aa Krog bugt, naturområder "Feddet" og Aa å (blå linje) samt stier (lyse blåe linjer) og kulturhistoriske mindesmærker samt større oversigtskort af sydvest Fyn og Helnæs.

Figur 1 viser et oversigtskort over området samt sti systemet i sammenhæng med de nærliggende skove, Hagenskov Gods, Toldhuset og den markante Vielandshøj, hvor man har udsigt over hele Aakrog bugt.

"Feddet", er udpejet til en national geologisk område og har et netværk af stier som giver mange muligheder til at opleve forskellige typer unik natur. Der findes blandt andet strandenge, overdrev, fredskov. Der kan opleves en lang række fugle, krybdyr, insekter, planter og svampe. Der er i områdets kulturarv desuden en langdysse samt en høje fra oldtiden, Hagenskov slot, hvorfra vejen slynger sig idyllisk om til fangehullet og vandfaldet, hvor man pludselig føler sig i en hel anden tid omgivet af tæt bøgeskov.

Kystområdet

Som det fremgår i Figur 1, er Aakrog bugt karakteriseret ved at omkranse et meget bredt farvand med dybt vand. Derfor er der selv i kolde vintre et mildt klima langs vandet og det tiltrækker naturelskere. Derfor ser man mennesker ikke kun at gå tur med eller uden hund eller cykle hele året rundt, men også fisker med stangen langs kysten, kayakker på en

solrig dag eller i bølgerne, wind og kite surfer, når kuling starter. Østersøen er heller ikke "plaget" af tidevand der kommer og går. Fra naturens side, er vandet tilgængelig hele året rundt.

I en verden af forandring og specielt i tider med usædvanlig udfordringer som Corona pandemien har det vist sig som en særtegn og ikke kun bevaringsværdigt, men vigtig at videre udvikle området således at mennesker får mulighed at dyrke naturen og at afstresse og få ro i sindet og bevare en god helbred.

Her i Aa krog bugt er der en hav af potentielle muligheder for enhver behov. Desværre er der en del løse ender, som gør at mange af de muligheder er kun potentiel og står enten kun til rådighed for en begrænset antal mennesker, fx dem som kender området eller bor i området, eller dem som har eller kommer hertil med bil. Der er ingen offentlig trafik, hverken for beboer eller turister fra fjern og næ, og heller ikke muligheder for at komme videre fra bus stationer i nærheden.

Med andre ord, Aa og Aa krog bugt er ikke parat til den grønne omstilling, hvor det drejer sig om bæredygtighed, om vedvarende energi, fominset individual trafik, ferie i naturen mm.

Formålet med vores Vision 2030 er at blive bæredygtig, skabe muligheder for at kunne holde ferie og dyrke fritidsinteresser på Feddet og i vandet på en vedvarende måde og ved at bruge så lidt fossile ressourcer som muligt. I det næste kapitel beskriver vi derfor de 4 søjler vi bygger vores strategi på og som skal være med til at skabe en bæredygtig fremtid for beboer og besøgende af Aa og Aa krog bugt.

2. Beskrivelse af projektets 4 søjler

Kernen i konceptet er at etablere og udvikle Aa til et attraktivt sted for beboerne, besøgende og i samarbejde med de lokale beboer, foreningen og erhversdrivende og at fjerne Aa til at kunne tilbyde vedvarende naturturistiske oplevelser.

Strategien bygger på 4 søjler:

- (1) Tilgængeliggørelse af hav & vand
- (2) Den grønne omstilling
- (3) Naturoplevelser & Klimasikring
- (4) Overnatning & mødested

De 4 søjler griber ind i hinanden og er "interlinked", men hver i ser står de for et egenstændig område, hvor der kræves indsats. Den indsats kan være krav til etablering af noget specifikt eller at indsatsen danner grundlag til at en af de andre søjler kan fungere.

Vedvarende naturtourisme er del af søjlen "Naturoplevelser & Klimasikring" og kan kun lykkes, hvis vi også kan etablere muligheden for at turister kan kom til Aa uden bil og kan bevæge sig i området når de kommer gående, med offentlig trafik, fra vandet fx med kajaker eller sejlbåde mm.

Figur 2: De 4 søjler af Aa's 2030 Vision strategi.

Det samme gælder tilgængeligheden til hav og vand for fisker som kommer til fishing lodge, eller udlejning af kajaker til Campister eller andre gæster i Aa.

De næste afsnit vil beskrive mere detaljeret hvad de enkelte søjler indeholder og hvordan de er knyttet til hinanden.

2.1 Tilgængeliggørelse af hav & vand

Som det fremgår af bogen "Aa & Aakrog Bugt" af Mogens Larsen [5] har Aa siden starten af det 20ene århundret været et badestrand med badehotel og siden omkring 1930erne et sted hvor sommerhusene samt et små købmandsted og senere hen en Campingplads blev etableret.

Der kom gæster fra næ og fjern og mange foreninger og firmaer fandt vej til Aa som udflugtsmål fra forår af hen over sommeren til efteråret. Der blev holdt fester i Aa Strandhotel traditionelt til påske, pinse, og St. Hans og undervejs til unge og ældre, mens nogle gæster opholdte sig over hele sommeren i hotellet.

I 1960'erne blev der etableret et Campingplads i baghaven af hotellet, som efter den brand i 1970 og adskillige ejerskift etablerede sig til den dag i dag.

Siden overtagelsen af Campingspladsen med en nedbrandte hotel plads, skete der kun en yderlig ejerskift indtil idag. Campingpladsen har ikke udviklet sig i 2 årtier men holdt fast i en del campister som holdt af roen og stilhed der findes i Aa og Aa Krog bugt.

I 2019 startede en slags generationsskifte, hvor mange sommerhuse blev videre solgt og Campingpladsen gik over til en ny ejer, samt at Danmarks Fishing Lodge flyttede til Aa i 2020.

Dermed kom der lidt "frisk vind" til Aa og en vilje til at udvikle Aa til et bæredygtig feriested i fremtidens ånd. Desuden er der kommet mere fokus på yderområder i Danmark som steder der skal udvikles, fordi forsker har fundet ud af at Dansker som bor i yderområder har det bedre end dem i byerne [11].

Derfor har Aa grundejer og beboerforening startet at samle op på nye og gamle interesser og at bringe de nye ejer og beboer sammen med de etablerede beboer til at diskutere og planlægge Aa's fremtid.

I en workshop afholdt i efterår 2020, lige før den anden Corona lockdown blev der samlet ider og diskuteret prioriteter ud fra erfaringer fra det første driftsår efter overtagelsen af Campingpladsen, erfaringer fra tidligere år og erfaringer fra området og interesser af beboer og andre lokal interesserede.

En af de største udfordringer i videre udviklingen af området til en bæredygtig feriedomicil og lokalsamfund er at der mangler god tilgang til vandet i nærområdet af Camping- og parkeringsplads samt en ordentlig slæbested til bådene af fisker samt joller. Der er allerede en dedikeret plads til dette, men uden fast undergrund.

Stranden ved Camping- og parkeringspladsen er karakteriseret af sten, som gør det sværere til at kom ind i vandet, ikke kun for svømmere, men også for kayakker, surfer, SUPer mm. Afstanden til sand stranden er minst 500-800m set fra Camping-/parkeringspladsen og dermed ikke egnet for børne familier og dem som skal samle deres faretøjer ved vand kanten som fx kayakker, surfer mm.

En aktivitetsbro vil derfor bevirke at mange flere kan udnytte vandet i Aa, der hvor man

kan kom hen til med bil, bilcamper, cykler eller der hvor man slår sin telt op.

Sammenfatning af opgaver:

1. Etablering af en "Aktivitetsbro" ved parkerings- og Campingplads
2. Rampe ved fiskerplads
3. Anskaffelse af kayaker af forskelligt type for forskellige formål
4. Anskaffelse af SUPer, og evt. joller

Samarbejde for etableringen og drift af de ovennævnte tiltag mellem

- Aa grundejer og beboerforening
- Aa strand Campingplads
- Danmarks Fishing Lodge
- Aa Strand Kursus & Retreate
- X-Sailing.dk, et WEPROG projekt

Udenfor Aa:

- Gl. Brydegård
- Avernæs havn

2.2 Den grønne omstilling

Den grønne omstilling er besluttet på højeste politisk niveau. Men, hvordan og hvorledes den omstilling finder sted er ikke kun en politisk tiltag og skal være i hænder af de store virksomheder, men skal lige så meget forgår i lokalsamfundet. I Aa er vi i landområdet, hvor antal af beboer er så lille, at mange løsninger, fx fjernvarme skalerer ikke op for kraftvarmeværket, fordi oprettelse af ledninger er for dyrt per km. Derfor er det nødvendigt at finde andre, decentrale løsninger, om det er i energi-/varmeområdet eller i trafik. Det samme gælder formodentlig også vind energi, pga kystnærhed og naturfredningen. Visionen spreder derfor mere omkring solceller, dvs at oprette en lille vidensgruppe som kan rådgive omkring etablering af solceller i form af el-produktion og varme produktion, og på sigt en solarpark som kunne forsyne Aa, men også give beboer mulighed for at investere lokalt.

For trafikområdet er der planer om at etablere en udlejnings sted til cykler i Aa og finde partner i Ebberup og Assens i nærheden af bus stationer, således at turister og beboer som ikke vil eller kan benytte sig motoriserede køretøjer kan også kom til eller fra Aa. I naturens sag, skal der derfor være nogle el-cykler og eventuelt el-løbehjul til stede.

Et tredje mål er at der kommer et opladningsstation til Aa for elbiler.

Sammenfatning af del-projekter i den grønne omstilling, der skal realiseres inden 2030:

1. Etablering af en gruppe til vidensformidling omkring mulighederne i Aa (fx etablering af solceller til el- og varmeproduktion) den grønne omstilling i form af infomaterial, workshops og rådgivning.
2. Anskaffelse og Udlejning af Cykler og El-cykler og evt. El-løbehjul
--> projekt i flere trin og i samarbejde med Ebberup og Assens Lokalråd for at etablere mindst 3 stationer, hvor cykler kan efterlades!
3. El-bil ladestation

Laggsigtede planer:

Opgør Aa's klimaregnskab og bliv 100% klimaneutral ved fx. etablering af en Solarpark i fællesskab med mulighed for at købe andele fx. som AMBA.

2.3 Naturoplevelser & Klimasikring

Siden Greta Thunbergs fridays for future demonstrationer hat bredt sig over hele verden er klima og den grønne omstilling kommet på dagsorden igen. Sammenfaldet af klima ændringer og Corona viurusset har bragt noget op i vores samfund som var og er en vigtig del af vores fremtid: Naturoplevelser kan man også finde i nærheden, i det lokale område eller i hvert fald ikke så langt væk, at man skal benytte sig en flyvemaskine.

I Aa har vi en naturperle med rigtig mange enestående naturoplevelser rundt omkring Aa Krog bugt, som kan tjene mange forskellige mennesker til at tage hjem igen sundere og glædere.

For at kunne sikre, at området bliver tilgængelig til vandrende, skal der også tænkes Klimasikring, fordi vi har i de sidste 10 år set at området langs Aa å er blevet oversvømmet mange gange og er blevet til et våd område som udvider sig unaturligt stærkt. Et af Aa gundejer og beboerforeningers første projekt i det sammenhæng var det såkaldte "Gl. Kirkesti projekt" [8], hvor en sti blev restaureret, fordi den var ikke længere tilgængelig i det meste af året pga oversvømmelser og utilstrækkelig dræning af Aa å. Dræningen er stadigvæk utilstrækkelig og er derfor del af vores klimasikrings strategi.

De klimaændringerne som vi allerede oplever idag medfører perioder med stærkere skybrud, hvilket er medvirkende til at skabe flere oversvømmelser omkring Aa å og som danner vådområder som er skadeligt for biodiversitet af dyrliv og de mangfoldige plantearter i hede og eng områder.

Man kan forvente at klimaforandringer effektivt set vil gøre de tørre perioder tørrere og de

våde perioder vådere. Skrøbelige planter vil forsvinde og stærke planter vil vinde frem. Det vil ændre levevilkårene for insekter og dernæst fuglene. Med andre ord, man får et nyt liv med mindre man griber ind.

Med etablering af en løsning mod oversvømmelser vil vi kunne vedligeholde og forbedre naturområdet i Aa krog bugt og bevare det som naturligt økosystem til mennesket, dyr- og planteliv, fordi løsningen samtidig vil virke som en klimasikring.

Formålet med at tage klimasikring og Naturoplevelserne i en søjle er at de er knyttet og successen er afhængig af tilgængelighed af området.

Aa grundejer- og beboerforening er allerede i dialog med Assens Kommune og Naturstyrelsen for at finde løsninger til de problemer der er opstået i følge af klimaforandringer og vil fortsætte den dialog og aktivt arbejde på løsninger som sikrer adgang til Feddet og vandet hele året rundt.

Desuden er det et mål at opdatere den meget tyndt beskrevet naturguide til "Feddet" [9] med en udvidelse til en ny udgave for hele Aa Krog Bugt og linke det til Helnæs naturguide i Naturstyrelsens naturguide initiativ [10]. Naturstyrelsen nævner 170 naturguider for de statslige naturområder som giver inspiration til udflugter i naturen. På Fyn er der kun 7 + 3 på Ærø og Langeland. Det er ikke i overensstemmelse med de naturoplevelser der findes på Fyn og skal derfor ændres. I naturguidene findes der viden om seværdigheder, dyreliv og historie, lige som praktiske informationer om borde, bænke, toiletter og parkeringsforhold. Naturguider er tilgængelig via Naturstyrelsens hjemmeside [<https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider>] og kan også ses på mobil enheder ud i naturen.

En del af vores strategi er derfor at blive del og udvide indslagene i naturstyrelsens naturguide og opstille tavle og markere stier med tegn og QR koder, således at besøgende kan følge markeringer og kan opslage, hvor mange km stier indeholder og hvad der kan opleves på vejen, hvor man kan holde pause mm.

Sammenfatning af del-projekter i naturoplevelser:

1. Etablering af et afmærket sti system samt dokumentation og fremstilling af info på internettet
2. Fremstilling af Naturguide "Feddet + Aa krog Bugt" til Naturstyrelsens hjemmeside
3. Vandstands styrings system som skal sikre at vand løber ALTID ud, aldrig ind og

badning i nærområdet er sikker

2.4 Overnatning & mødested

I en undersøgelse af et Realdania støttet projekt "Livskvalitet i yderområder og landdistrikter" har man fundet ud af at mennesker i yderområder har en højere livskvalitet end dem i byerne [11]. Corona krisen i 2020 har yderlige vist, hvor vigtig det er at kunne kom ud i naturen, men også at overnatningssteder skal være en blanding af hoteller, B&B og ferieboliger, som også i den slags krise kan lejes af by mennesker som trænger ud i naturen.

For at skabe bedre rammer omkring livet på landet for begge fastboende og besøgende, er det også vigtig at skabe mødesteder og rum til rekreative aktiviteter ved siden af stier, som giver adgang til landskabet.

I mange yderområder er der mødesteder, som binder stedbundne potentialer såsom natur og landskab, bygningskultur og kulturarv sammen. Det er også et målsætning i Aa krog bugt at skabe og videre udvikle Aa krog bugt i den sammenhæng.

Desværre var der hidtil kun et mødested i Aa, det såkaldte "St. Georgs Gildes feriekoloni", eller kort "kolonien", som blev bygget i 1937 med støtte af St. Georgs Gilde og siden hen var brugt til ferieophold af børn og handikappede og mødested til Aa grundejer og beboerforenings medlemmer til forsamlinger og fester. I 2015 overtog en højskole fra Nordfyn byggeriet efter en brand og brugte den også til projekter med deres elever. Ved ændringen af højskoleloven fra og med 2017 overtog en selvejede insitution "Aa Strand Kursus og Retræte" byggeriet. I 2018 kom huset i private hænder og er nu ikke længere tilgængelig til lokalsamfundet eller brugt som feriekoloni til (udsætte) børn og handikappede på samme måde som før, fordi økonomien spiller en anden rolle i et privat foretagende. Aa grundejer og beboer foreningen kan ikke længere holde deres generalforsamling og årlig fest i huset grunden at husleje til markedspriser er ikke i foreningens økonomis råderum i de tider, hvor møder holdes for at samle flest mulig fast boer og beboer af sommerhusene.

Til gengæld kommer der flere grupper af turister til Aa, og generelt kan man se en tendens til at der er flere private udlejningssteder i Aa nu end for bare 3 år siden. Mens

det er en positiv og vel set udvikling, mangler der nu et mødested til aktivitetsgrupper i Aa.

Formålet med den søjle er at finde den rigtige balance mellem økonomi og samfundsinteresser, som gør at Aa og Aa krog bugt forbliver en naturperle, hvor mennesker kan finde ro i sindet og bliver inspireret af naturen, dens lyd og dens luft, samt dyreliv til glæde af beboer, deres gæster, besøgende og turister.

Hovedformål: Ved at samarbejde med dem som driver et erhverv kan vi skabe de rammer der bliver efterspurgt...uden at et hver enkelt person eller erhverv skal investere i lokaler...

Opgaver til Foreningsliv :

1. Etablere flere arbejdsgrupper i foreningen
 - Visionsgruppe 2030
 - Digitaliseringsgruppe (udarbejdelse af flyer, webside, skilte mm)
 - Sti-etableringsgruppe (vandrestier rundt om Aa krog bugt)
 - Aktivitetsgruppe for sociale arrangementer
 - Arbejdsgruppe for vedligeholdelse af strand og stier
2. Samarbejde med Erhvervsdrivende
 - Etablere pilotdage med kurser og andet i sommersæson
 - Gør det attraktivt for frivillig arbejdskraft til opgaver, som har stor samfundsmæssig værdi, men ikke økonomisk værdi (fx reparation af cykler, kayaker)

3. Projektets social-økonomisk effekt

I 2020 har Aa grundejerforenings formand Ole Aabro Hansen hilst rekord mange nye medlemmer velkommen til Aa. Det gælder helårsbeboere og sommerhus ejere. Alle tilflyttere er under 50 år. Kommunen har endvidere givet tilladelse til bygning af 12 nye sommerhuse. Det er et klart vidnesbyrd om, at Aa samt "Feddet" er et attraktivt område,

som er værd at bevare i lyset af mere ekstremt klima.

Det er trangen til at nyde naturen som trækker de nye grundejerforeningsmedlemmer til, men det er også trangen til at dyrke og udvikle egen virksomhed lokalt. Det er en naturlig udvikling af samfundet.

Objektivt set er Aakrog bugt og *Feddet* et unikt naturområde, fordi man har mulighed for at færdes på både stranden og feddet, samt på det indre sti-system hele året rundt. Der er adskillige stier, som giver muligheder for rundture langs en vest vendt kyst med et mildere vinter og efterårs klima. Det er noget unikt for både sundhed og fritidsliv, som er værd at køre efter. Derfor er værdien i at bevare området og sikre mod klimaforandringer en vigtigt fremtidsmål, også for besøgende fra hele Assens og andre kommuner, samt turister fra udlandet.

Referencer og informationskilder

- [1] "Feddet", registreret i Naturstyrelsen som nationalt geologisk inter-sseområde nr. 128. <https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/feddet/>
- [2] Fremtiden for "Feddet", 31.10.2017 <https://naturstyrelsen.dk/lokale-enheder/lokale-nyheder/2017/okt/fremtiden-for-feddet/>
- [3] Med hund i Skoven: Feddet ved Brydegård <https://naturstyrelsen.dk/publikationer/2009/mar/med-hund-i-skoven-feddet-ved-brydegaard-og-ejby/>
- [4] Aa Grundejer- og beboerforening, Projektbeskrivelse "Vision 2030: Udvikling af Aa og omegnen til et rekreativt naturområde med bæredygtig tourism", <http://www.aagrundejerforening.dk/nyheder.html>
- [5] Mogens Larsen, "Aa & Aakrog Bugt" <http://www.aagrundejerforening.dk/historie--natur.html>
- [6] Fishing Lodge (Version fra 20. Aug. 2020): <http://www.danmarkfiskelodge.dk>
- [7] Billed galleri af Aa og Aa krog bugt: <http://www.aagrundejerforening.dk/galleri.html>
- [8] Aa Grundejer- og beboerforening, "Gl. Kirkesti Projekt: "Genetablering af stien mellem Å Strand og Brydegård" afsluttende projekt rapport, 2020. http://www.aagrundejerforening.dk/uploads/2/3/0/9/23093894/aa-grundejerforenings_strategiplan_kirkesti-vielandshoej_2017-2018_v02.pdf
- [9] Naturguide "Feddet", Naturstyrelsen, 2020. <https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/feddet/>

[10] Naturguide Helnæs, Naturstyrelsen, 2020.

<https://naturstyrelsen.dk/naturoplevelser/naturguider/helnaes/>

[11] Projekt "Livskvalitet i yderområder og landdsitrikter", 2018-2022, støttet af Realdania.

<https://www.realdania.dk/projekter/livskvalitetyderomraaderoglanddistrikter>